

РЕШЕНИЕ

№ 23643

гр. София, 09.07.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XV КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в
публично заседание на 20.06.2025 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Диана Стамболова

ЧЛЕНОВЕ: Евгени Стоянов

Лилия Йорданова

при участието на секретаря Станислава Данаилова и при участието на
прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **1410** по описа за **2025**
година докладвано от съдия Лилия Йорданова, и за да се произнесе взе предвид
следното:

Производството е по реда на чл.208 и сл. от Административно-процесуалния кодекс
(АПК) във връзка с чл. 285, ал. 1, вр.с чл. 284 от Закона за изпълнение на наказанията и
задържането под стража (ЗИНЗС).

Образувано е по касационна жалба от Е. Д. М., ЕГН [ЕГН], изтърпяващ наказание „лишаване от
свобода“ в СЦЗ срещу Решение №1575 от 11.03.2024г по адм.дело №4885/2023г по описа на
АССГ, Първо отделение, 21 състав, с което е отхвърлен предявеният на осн. чл.284 ЗИНЗС иск на
Е. Д. М., ЕГН [ЕГН], намиращ се в Затвора [населено място] срещу Главна дирекция
„Изпълнение на наказанията“ за заплащане на обезщетение за причинени неимуществени вреди в
размер на 20 000лева, законната лихва и разходи по делото, причинени от незаконосъобразно
бездействие на служители при ответника да осигурят на ищеца престой на открито на дата
22.05.2023г.

Касаторът /ищец в първоинстанционното производство/, обжалва съдебното решение, като
твърди, че същото е незаконно и превратно и иска от съда неговата отмяна и връщането му за
ново разглеждане или съответно да се осъди ответник да заплати обезщетение за причинени
неимуществени вреди в сочения размер. Счита, че искът му е доказан по основание и размер.
Според касатор АССГ 21 –ви състав не е решил делото от фактическа и правна страна за наличие
на дискриминация от ответник, от които търпи вреди. С доводи за неправилност на решението
поради нарушение на материалния закон и съдопроизводствените правила се иска отмяната му.
В проведеното съдебно заседание, касаторът Е. Д. М., ЕГН [ЕГН], участва лично чрез

видеоконферентна връзка. Иска от съда да се уважи касационната му жалба.

Ответникът – Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ /ГДИН/ към Министерството на правосъдието, с молба от 20.03.2025г. и от 20.06.2025г, депозирана от процесуален представител оспорва касационната жалба. Изложени са съображения за нейната неоснователност, претендира се присъждане на разноски под формата на юрисконсултско възнаграждение. В съдебно заседание ответникът не изпраща процесуален представител.

Представителят на Софийска градска прокуратура – прокурор Стоян Димитров дава заключение за неоснователност на жалбата.

Административен съд – София град, XV –ти касационен състав, след проверка на оспореното решение във връзка с изложените в жалбата оплаквания, както и по реда на чл.218, ал.2 от АПК, намира за установено следното:

За да постанови решението, АССГ е установил от фактическа страна, че Е. Д. М., ЕГН [ЕГН] изтърпява наказание „лишаване от свобода“ в Затвора [населено място] към датата на твърдяното от него нарушение -22.05.2023г. Съгласно протокол №36/05.05.2020г, в сила и към 22.05.2023г на основание чл.35, ал.1 от ППЗИНЗС Е. М., осъден на 17 години и 6 месеца „лишаване от свобода“ за престъпление по чл.199, ал.2, т.3 от НК е разпределен от 11-та в 5-та група /група за осъдени лица/ в Затвора С.. Видно от приложен по делото график за провеждане на престоя на открито корпуса на затвора [населено място], е предвиден престой на открито – 1 каре за времето от 09:10часа до 10:40часа за 5-та група. На дата 22.05.2023г Е. Д. М. е бил конвоиран до СРС по две дела – г.д.№3306/2022г по описа на СРС, 169 състав, насрочено за 22.05.2023г от 10:00 часа и по ч.х.№3392/2022г по описа на СРС, 132 състав, насрочено за 22.05.2023г от 13:30 часа. След конвоирането на Е. М. обратно от СРС в Затвора [населено място] на 22.05.2023г към 14:30-15:00часа, Е. М. е казал на мл.инсп. К. П. П., че „отива да си почива и евентуално, ако може да проведе престой на открито“. Във връзка със заявеното от лишения от свобода е създадена организация за провеждане на престой на открито при наличие на възможност. Мл.инсп. К. П. П., постови на пост 18, е позвънил на колегите си мл.инсп. С. С. Г., постови на пост 25, и мл.инспектор Ю. М., постови на пост 25, със запитване дали има възможност лишения от свобода Е. М. да проведе престой на открито извън утвърдения график на групата. Мл.инсп. С. Г. отговорил на колегата си К. П., че има свободно каре, и че Е. М. може да проведе престой на открито. Мл. инсп. К. П. уведомил М., че има възможност да ползва престой на открито, но лишеният от свобода заявил, че не желае. След отказа на М., мл. инсп. К. П. върнал обаждане и уведомил колегата си мл.инсп. С. Г., че Е. М. се е отказал от престой на открито.

По делото са разпитани като свидетели лишения от свобода в Затвора [населено място] Д. П. и М. Г. Ц., които твърдят, че Е. М. след като се е върнал от двете дела от СРС на 22.05.2023г му било отказано „каре“ извън графика, той бил силно разтревожен, спрял да се храни, станал необщителен, като и двамата свидетели твърдят, че ищецът винаги е ползвал възможността за престой на открито, по време на което тренирал.

Съдът е установил фактическата обстановка въз основа на събраните в хода на административното производство доказателства: протокол №36/05.05.2020г, в сила и към 22.05.2023г, на основание чл.35, ал.1 от ППЗИНЗС, график за провеждане на престоя на открито корпуса на затвора [населено място], справка за конвоираните лишени от свобода лица на 22.05.2023г, докладни записки от мл. инспектор К. П., мл. инспектор С. С. Г. и мл.инспектор Ю. М., инсп. Д. К., както и разпитани в хода на съдебното заседание свидетели по искане на ищеца-лишения от свобода в Затвора [населено място] св. Е. Д. П. и св. М. Г. Ц.. Съдът е кредитирал представените по делото писмени доказателства, като не е кредитирал показанията на двамата свидетели, тъй като противоречат на всички останали доказателства по делото при отчитане, че в

хода на производството ищец не ангажира други доказателства в подкрепа на изложеното в показанията на двамата свидетели. Предвид горното съдът е ценил показанията им със засилена критичност.

В постановеното решение Съдът е приел, че на цитираната дата М. не е ползвал престой на открито, който според утвърдения от началник на затвор график е с времетраене от 09:10ч до 10:40ч, тъй като е бил конвоиран за две съдебни заседания в СРС от 10:00ч и съответно от 13:30часа, т.е. безспорно е установено, че ищец не е ползвал правото на престой на открито и причината за това-участието му в съдебни заседания на СРС, когато по график групата, към която се числи М., провежда такъв. Съдът е приел, че правото на М. по чл.86, ал.1, т.1 от ЗИНЗС не е реализирано на дата 22.05.2023г не поради бездействие на затворническата администрация, а поради избора му да участва лично в заседанията на СРС, както и че са недоказани елементите от фактическия състав на отговорността на държавата по чл.284-285 вр. чл.3, ал.1 и ал.3 от ЗИНЗС – не се установява виновно нарушение на нормата на чл.71 от ППЗИНЗС. Не е установено нарушение от страна на администрацията, изразяващо се на плоскостта на случая в лишаване на М. от полагащото му се право, поради това и АССГ е приел, че искът се явява изцяло неоснователен. Според съда дори и да се приеме извод за противоправно фактическо бездействие на ответник по чл.86, ал.1, т.1 от ЗИНЗС, то не е налице неизпълнение на законово задължение, в следствие на което да са претърпени вреди, които са пряка и непосредствена последица от неизпълнението, тъй като се касае за инцидентен случай, в който престоят на открито не е могъл да бъде проведен не поради незаконосъобразното поведение на затворническата администрация, като понесените от М. ограничения при пребиваването му в затвора не са достигнали онази степен на суровост и унижително третиране, че да предизвикат сериозни физически и психически последици в личната му сфера, които да подлежат на обезщетяване.

Така постановеното решение е правилно.

Обжалваното решение е постановено след точен и обективен анализ на събраните доказателства, като едноличният състав е изпълнил задължението си в хода на съдебното производство да установи дали е налице основателна претенция за претърпени неимуществени вреди. Приетата от съда фактическа обстановка е напълно изяснена и съответства на събраните по делото писмени и гласни доказателства. Правилно съдът не е кредитирал свидетелските показания, като ги е ценил в съвкупност с писмените доказателства.

При съвкупната преценка на доказателства АССГ е формирал правилен и обоснован извод, че са недоказани елементите от фактическия състав на отговорността на държавата по чл.284-285 вр. чл.3, ал.1 и ал.2 от ЗИНЗС. Съгласно чл.284, ал.1 от ЗИНЗС държавата отговаря за вредите, причинени на лишени от свобода и задържани под стража от специализираните органи по изпълнение на наказанията в резултат на нарушения на чл.3 Нормата поставя изисквания към условията, при които се поставят осъдените лица и установява забрана осъдените и задържаните под стража да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, нечовешко и унижително отношение. Основателност на предявения иск предполага кумулативно установяване на материално-правните предпоставки: акт, действие или бездействие на специализираните органи по изпълнение на наказанията, с които се нарушава чл.3 от с.з, настъпила неимуществена вреда в правната сфера на ищец в резултат на нарушението, която се предполага до доказване на противното по силата на оборимата презумпция, въведена с чл.284, ал.5 от ЗИНЗС и причинна връзка между нарушението на чл.3 от ЗИНЗС и настъпилия вредоносен резултат. Задълженията на ответник във връзка с осигуряване на благоприятни условия при изтърпяване на наказанието „лишаване от свобода“ от осъдените лица са уредени в ЗИНЗС и ППЗИНЗС. На правото на лишените от свобода на престой на открито не по-малко от един час на ден /чл.86, ал.1, т.1 от ЗИНЗС/ съответства задължението

на затворническата администрация да осигури такъв, което е сторено от началник на Затвора С. чрез утвърждаване на график за провеждане на престой на открито корпуса на затвора [населено място]. Съгласно чл.71, ал.7 ППЗИНЗС предпоставки за прекратяване/отмяна на престой на открито се извършва по преценка на медицински специалист, дежурен главен надзирател или дежурен командир на отделението при неблагоприятни атмосферни условия и вредни за здравето на лишените от свобода и служителите условия. В тези случаи по възможност времето за престой на открито може да се компенсира през следващите дни. Правилно АССГ е приел, че тези предпоставки в случая не са били налице, като правото на М. по чл.86, ал.1, т.1 от ЗИНЗС не е реализирано на дата 22.05.2023г не поради бездействие на затворническата администрация, а поради избора на касатор да участва лично в заседанията на СРС, провели се в период, в който съгласно утвърдения график е предвиждал престой на открито на 5-та група, към която се числи и касатор. Съществуващата законова уредба на правото на престой на открито не предвижда задължение на затворническата администрация да осигури такъв престой допълнително, при пропускане на престоя на открито на изтърпяващите наказание лишаване от свобода по утвърдения график на затвора. Затворническата администрация е изпълнила задължението си да осигури право на престой на открито, за което свидетелства изготвения от страна на началник на затвора [населено място] график и действителното провеждане на такъв на посочената дата 22.05.2023г. От съвкупната преценка на събраните доказателства не се установява виновно нарушение на нормата на чл.71 от ППЗИНЗС, следователно липсва първата материалноправна предпоставка за реализиране на отговорността на държавата.

Както правилно е отбелязал Административен съд - София град дори по делото да се приеме извод за противоправно фактическо бездействие на ответник по чл.86, ал.1, т.1 от ЗИНЗС и при прилагане презумпцията е необходимо да се отчете обстоятелството, че ЗИНЗС въвежда забрана осъдените да бъдат подлагани на изтезания, на жестоко, унизително отношение и задължава държавата да им осигури условия за изтърпяване на наложеното им наказание, съобразени с уважението към човешкото достойнство, като този начин и метод на изпълнение на наказанието не следва да ги подлага на страдание или трудности от степен над неизбежното ниво на страдание, присъщо на задържането, като тяхното здравословно и физическо състояние е необходимо да бъдат адекватно гарантирани. По делото не се установява неизпълнение на законови задължения, в следствие на което да са претърпени вреди, които са в пряка и непосредствена последица от неизпълнението. На сочената дата касатор е пропуснал престой на открито, защото физически не се е намирал в затвора по времето на провеждането му за групата, към която се числи. Касае се за инцидентен случай, като престоят на открито не е проведен от затворническата администрация по обективни причини, т.е. липсва незаконосъобразно поведение на затворническата администрация. Също така понесените от касатор ограничения при непребиваването му в затвора при липсата на данни за влошено здравословно състояние предполагат, че не са достигнали до степен на суровост и унизително третиране, че да предизвикат сериозни физически и психически последици в личната му сфера, които да подлежат на обезщетяване. Настоящият състав не констатира нарушения на правото на ЕС и на ХОПЕС, тъй като ограниченията и неудобствата, които касатор търпи са пряко следствие от наложеното му с влязла в сила присъда наказание, а не са в следствие на незачитане на закона от страна на затворническата администрация. С оглед горното липсва нарушение на чл.3 от ЗИНЗС във връзка с правото на касатор на престой на открито.

Неоснователно касатор твърди, че първоинстанционния съд не се е произнесъл по иска за дискриминация, което е нарушение на чл.20, чл.21, чл.47 и чл.54 от ХОПЕС. По отношение твърденията за дискриминация, направени в съдебно заседание по адм.д.№4885/2023г съдът

изрично е посочил в обжалваното решение, че същите са неотносими към предмета на делото и е указал на ищец, че съществува възможност да депозира жалба до КЗЛД, с която да образува отделно производство, с което евентуално да се установи налице ли е твърдяната от него дискриминация.

По изложените съображения съдът счита, че при постановяване на обжалваното решение не са допуснати сочените в касационната жалба нарушения, съставляващи касационно основание по чл.209, т.3 АПК.

Правилно първоинстанционният съд е приел, че не са налице незаконни действия/бездействия от страна на ответника, което е първата от кумулативно предвидените в разпоредбата на чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС предпоставки за ангажиране на отговорността на държавата за вреди.

По изложените съображения обжалваното решение като правилно следва да бъде оставено в сила. При този изход на спора основателно се явява искането на ответника за присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Такова следва да бъде присъдено в размер от 100 лв. на основание чл. 27е от Наредбата за заплащането на правната помощ, във връзка с чл. 37 от Закона за правната помощ.

Водим от горното и на основание чл. 221, ал. 2, предл. първо от АПК, Административен съд – София град, XV-и касационен състав,

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА Решение № 1575 от 11.03.2024 г., постановено по адм. дело № 4885/2023 г. от Административен съд - София град, първо отделение, 21-ви състав.

ОСЪЖДА Е. Д. М., ЕГН [ЕГН] да заплати на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ сумата от 100 /сто/ лева за юрисконсултско възнаграждение.

Решението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: 1.

2.